

**YERLİ VE YABANCI HAVA ARACINA YAPILAN EMNİYET
DEĞERLENDİRMELERİ YÖNETMELİĞİ
(SHY-RAMP)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye hava sahasında uçuş emniyetinin sağlanması adına ülkemiz hava alanlarına iniş ve kalkış yapan yabancı ve yerli hava aracının ramp denetimine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, 7/12/1944 tarihli Şikago Konvansiyonunda tanımlanmış olan devlet hava aracı ile maksimum kalkış ağırlığı 5700 kg'dan az olup ticari faaliyet yapmayan hava aracı haricindeki hava aracı ile operasyon gerçekleştiren işletmecileri, ülkemiz havaalanlarına iniş kalkış yapan yabancı ve yerli hava araçlarını ve bu araçlarda görev yapan uçucu personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan(**Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer**) 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci maddesi ile 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Uluslararası Sivil Havacılık Antlaşması ve Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesive Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AIP: Havacılık Bilgi Yayını,
  - b) AMM: Hava Aracı Bakım El Kitabını,
  - c) AMP: Hava Aracı Bakım Programını,
  - ç) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansını,
  - d) ECAC: Avrupa Sivil Havacılık Konferansını,
  - e) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
  - f) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
  - g) Havaalanı: Karada ve su üzerinde hava araçlarının kalkması ve inmesi için özel olarak hazırlanmış, hava araçlarının bakım ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına, yolcu ve yük alınmasına ve verilmesine elverişli tesisleri bulunan yerleri,
  - ğ) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
  - h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
  - ı) İşbirliği anlaşması: 14/12/2006 tarihinde EASA ile Genel Müdürlük arasında imzalanan ve SAFA programı hakkında tarafların karşılıklı yetki ve sorumluluklarını düzenleyen metni,
  - i) İşletme: Ticari hava taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilmiş kuruluşları,
  - j) OJT: Denetçi işbaşı eğitimini,
  - k) Ramp denetimi: Yerli ve yabancı hava aracına uçuş öncesinde veya sonrasında yapılan kontrolü,
  - l) SAFA: Yabancı uçaklara gerçekleştirilen emniyet değerlendirmesini,
  - m) SHY: Genel Müdürlükçe yayımlanan yönetmelikleri,
  - n) SHT: Genel Müdürlükçe yayımlanan talimatları,
  - o) SRM: Yapısal tamir el kitabını,
  - ö) Uçuş ekibi: Bir hava aracının uçuşu için gerekli pilot, seyrüseferci, kabin personeli ve uçuş teknisyenini,
  - p) Uçuş yasağı: Bir hava aracının veya işletmenin Türk hava sahasını kullanımının durdurulmasını,
  - r) Hava aracının yerde tutulması: Hava aracının, havaalanından ayrılmasına izin verilmemesini,
  - s) Veri tabanı: EASA tarafından yönetilen tüm SAFA raporlarının girildiği ve depolandığı veri alanını,
  - ş) Program: EASA SAFA Programını, ifade eder.
- (2) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Denetim

MADDE 5 –(1) Hava aracı ve uçuş ekibi, ICAO gerekliliklerine göre denetlenir. Bu denetlemelerde 6 ncı maddede bahsedilen önceliklendirme listesi esas alınır.

Önceliklendirme kriterleri

MADDE 6 – (1) İşbirliği anlaşması kapsamında EASA tarafından sağlanan potansiyel risk taşıdığı belirlenen işletmeler veya hava araçlarının listesi, ramp denetlemelerinde öncelikli olarak değerlendirilir.

Bilginin toplanması

MADDE 7 –(1) Genel Müdürlük, ramp denetlemelerinin etkinliğini artıracak her türlü

bilgiyi toplar ve değerlendirir.

Ramp denetçisinin niteliği

MADDE 8 –(1) Genel Müdürlük, ramp denetlemesi icra etmek üzere bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen niteliklere sahip denetçileri bulundurur.

(2) Ramp denetçisi için aranan şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Denetim yapacağı alan/alanlara ilişkin gerekli havacılık eğitimine veya pratik bilgiye sahip olmak,

b) Aşağıda belirtilen hususlar ile ilgili eğitimleri başarıyla tamamlamak:

1) Kokpit, kabin, hava aracının fiziksel durumu ve kargo alanlarından birinde veya daha fazlasında, uygun teorik ve pratik eğitim.

2) Genel Müdürlük tarafından tayin edilmiş olan kıdemli ramp denetçisi tarafından verilmiş uygun işbaşı eğitimi.

c) SAFA programı ve prosedürlerini, bu alanda oluşan gelişmeleri de kapsayan ve her üç yılda bir alınması gereken tazeleme eğitimini alarak ve her 12 aylık dönemde en az 12 SAFA denetimi icra ederek, mevcut niteliklerinin geçerliliğini muhafaza etmek.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen eğitimler, Genel Müdürlük tarafından veya Programa dâhil AB üyesi ülkenin yetkili otoritesi tarafından yetkilendirilmiş eğitim organizasyonundan alınır.

Ramp denetlemesinin icrası

MADDE 9 – (1) Ramp denetlemesinde, Genel Müdürlük internet sayfasında yer alan form kullanılır.

(2) Denetçi, ramp denetlemesi yaparken, denetlenen hava aracının makul olmayan bir şekilde gecikmesine sebep olmaktan kaçınır.

(3) Sorumlu kaptan pilot, sorumlu kaptan pilotun olmaması halinde uçuş ekibinin başka bir üyesi veya işleticinin bir temsilcisi, ramp denetlemesinin tamamlanmasını müteakip, denetleme formunun bir sureti verilerek, denetlemenin sonucu hakkında bilgilendirilir.

Bulguların sınıflandırılması

MADDE 10 – (1) Denetleme formunda bulunan her bir denetleme maddesi için, belirlenmiş standarda aykırılık, bulgu olarak adlandırılır. Bulgular, EASA tarafından yayımlanan önceden tanımlanmış bulgu listesine uygun olarak yayımlanacak talimat ile Genel Müdürlükçe belirlenir. Denetleme gerçekleştirildiği esnada yürürlükte bulunan ICAO, ECAC, EASA gibi kuruluşlarla imzalanmış uluslararası anlaşmalardan doğan gereklilikler, AIP, SHY, SHT gibi ulusal gereklilikler veya AMM, SRM, AMP gibi üretici gereklilikleri kapsamında üç muhtemel uyumsuzluk kategorisi tanımlanmıştır. Denetlemede tespit edilen bulgular aşağıda belirtilen şekilde sınıflandırılır:

a) Kategori 3 seviye bulgu, yürürlükte bulunan gerekliliklere veya bir sertifikanın tanımlanmış şartlarına uyumsuzluğun söz konusu olduğu uçuş emniyeti üzerinde büyük bir etkisi olan uygunsuzluktur.

b) Kategori 2 seviye bulgu, yürürlükte bulunan gerekliliklere veya bir sertifikanın tanımlanmış şartlarına uyumsuzluğun söz konusu olduğu, emniyet üzerinde belirgin bir etkisi olan uygunsuzluktur.

c) Kategori 1 seviye bulgu, yürürlükte bulunan gerekliliklere veya bir sertifikanın tanımlanmış şartlarına uyumsuzluğun söz konusu olduğu, emniyet üzerinde küçük bir etkisi olan uygunsuzluktur.

Bulguların takibi

MADDE 11 – (1) Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen ramp denetlemesinde Kategori 2 veya 3 seviye bulgu tespit edildiğinde;

a) Düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirildiğini gösterir kanıtları da talep edecek şekilde, bulgu işleticiye yazılı olarak bildirilir.

b) İşleticinin ülkesinin yetkili otoritesi ve ilgili olması durumunda hava aracının tescil edildiği ve uçuş ekibinin lisanslandırıldığı ülke de bilgilendirilir. Genel Müdürlük, gerekli durumlarda denetlemeye muhatap işletmeciden, düzeltici işlemlere ilişkin faaliyetlerin tescilinde bulunduğu yetkili otoritesince kabul edildiğinin teyidini ister.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükümlere ek olarak, bir Kategori 3 seviye bulgunun tespiti halinde, Genel Müdürlük tarafından aşağıda belirtilen yaptırımlardan uygun olan bir tanesi uygulanır:

a) İlgili hava aracının uçuşlarına kısıtlama getirmek.

b) Derhal düzeltici faaliyetleri talep etmek.

c) 12 nci madde uyarınca ilgili hava aracının uçuşunu durdurmak.

ç) Uçuş izinlerinin iptal edilerek ilgili hava aracının veya işleticinin tüm hava araçlarının Türkiye hava sahasında uçuşlarını engellenmek.

Uçuş durdurma

MADDE 12 –(1) Kategori 3 seviye bulgunun tespit edildiği hava aracının işleticisi veya sahibi tarafından uygun düzeltici işlem gerçekleştirilmeden hava aracının uçuşunun düşünülmesi veya uçuşa ihtimalinin olması halinde, Genel Müdürlük;

a) Kaptan/sorumlu pilota veya işleticiye bir sonraki bildirim kadar ilgili hava aracının uçuştan men edildiğini bildirir.

b) İlgili hava aracının uçuşunu durdurur. Hava aracının uçuşunun durdurulduğunu, ülkenin yetkili otoritesi, işletici ülkesinin yanı sıra farklı olduğu durumda hava aracının tescil edildiği ülkenin yetkili otoritesi ile EASA'ya bildirir.

c) İşletici ülkesi veya farklı olduğu durumda hava aracı tescil ülkesi ile işbirliği içerisinde, hava aracının kalkışını mümkün kılacak gerekli koşulları belirler.

(2) Tespit edilen uygunsuzluk, ilgili hava aracının uçuşa elverişlilik sertifikasının geçerliliğini etkileyecek olursa, söz konusu uçuş yasağı, aşağıda belirtilen kanıtların işletici tarafından sunulması durumunda sadece Genel Müdürlük tarafından kaldırılır:

- a) Yürürlükte bulunan gerekliliklere uyumluluğun yeniden tesis edildiğini gösterir her türlü veri,
- b) EASA SAFA programına üye ülkelerde tescilli hava aracı için, Avrupa Komisyonunun (EC) 1702/2003 No.lu Kararı kapsamında alınan uçuş izni,
- c) Denetlenen işletmenin ülke otoritesi ile farklı olduğu durumda hava aracının tescil edildiği ülkenin otoritesi uçuş izinleri,
- ç) Hava sahası kullanılacak üçüncü ülkelerden alınan uçuş izinleri.

Raporlama

MADDE 13 – (1) Denetim sonucunda hazırlanan denetim raporları ve bu Program kapsamında gerekli görülen bilgiler EASA SAFA programı bünyesinde çalıştırılan merkezi veri tabanına talep edilen süre içerisinde girilir.

(2) Genel Müdürlük, EASA ile imzalanan işbirliği kapsamında program esaslarını belirleyen düzenlemelerin ve bu Yönetmelikte belirtilen program yükümlülüklerinin yerine getirilmesi kapsamında yararlı olacak her türlü bilgiyi, 7 nci maddede belirtilen bilgiler de dâhil olmak üzere merkezi veri tabanına girer.

(3) 7 nci maddede atf yapılan bilgiler, potansiyel bir emniyet tehdidinin varlığını gösterdiğinde, gecikmeksizin Genel Müdürlükçe EASA'ya bildirilir.

(4) 7 nci ve 9 uncu maddelerde atf yapılan bilgiler kapsamında, Genel Müdürlüğe bir hava aracı ile ilgili eksiklik bildirildiği durumda, bildirilen eksiklik bu bilginin kaynağı ile ilişkilendirilmez.

Bulguya itiraz

MADDE 14 – (1) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş denetçi tarafından icra edilen denetleme neticesinde tespit edilen bulgulara karşı itiraz, denetleme sonuçları veri tabanına girildikten sonra 30 gün içerisinde Genel Müdürlüğe yazılı olarak yapılır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik, 14/12/2006 tarihinde EASA ile Genel Müdürlük arasında imzalanan işbirliği anlaşması ve 5/10/2012 tarihli ve 965/2012 sayılı Sivil Havacılık Alanında İdari Prosedürler ve Teknik Gereklilikler Hakkındaki Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 16 –(1) 14/5/2010 tarihli ve 27581 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Hava Araçlarına Yapılan Emniyet Değerlendirmelerine Dair Yönetmelik (SHY-SAFA) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.